

2017-008

Archeologienota

Brecht Molenakker wegenis

Programma van Maatregelen

Bert ACKE en Maarten BRACKE

21-2-2017

1. Gemotiveerd advies

Enkele percelen akkerland gelegen te Brecht tussen de Molenstraat in het westen, bewoning langsheen de Molenstraat in het noorden, de Laarweg in het noorden, de Venusstraat in het oosten en de Leerlooiersweg in het zuiden zullen in het kader van een groot bouwproject ontwikkeld worden. De Leerlooiersweg, een onverharde weg, maakt zelf ook deel uit van het projectgebied. Het bouwproject bestaat uit verschillende deelprojecten, met meerdere initiatiefnemers: bouwen van appartementen door een private ontwikkelaar, bouwen van huizen en appartementen door een sociale bouwmaatschappij, en het aanleggen van een ontsluitende wegenis. Deze archeologienota heeft betrekking op de aanleg van de ontsluitende wegenis. De nieuw aan te leggen wegenis zal bestaan uit 1 zuidwest-noordoost gerichte weg, gelegen op de plek van de huidige Leerlooiersweg, waarop 3 vertakkingen in noordwestelijke richting aansluiten. Deze Leerlooiersweg is momenteel een onverharde weg (buurtweg nr. 113) gelegen tussen akkerlanden en sporadisch geflankeerd door enkele bomen. De aftakkingen worden aangelegd in akkerland. De totale *footprint* van de wegenis is 7539m². De exacte diepte van afgraving om de wegenis in te richten is nog niet duidelijk, maar gezien er onder de Leerlooiersweg en de hoofdaftakkingen ook riolering wordt voorzien, kan er van uit gegaan worden dat de grond op deze locaties minstens 2m diep wordt uitgegraven.

Het uitgevoerde bureauonderzoek is volledig waarbij alle relevante en beschikbare bronnen teruggevonden werden en geraadpleegd. Op basis van het verslag van resultaten van het bureauonderzoek kan de aan- of afwezigheid van een archeologische site echter niet gestaafd worden. Aangezien de site de voorbije 250 jaar in gebruik was als landbouwgrond, zal de verstoring beperkt zijn tot de teelaarde. De erosiewaarden voor het projectgebied zijn verwaarloosbaar. Dit betekent dat een eventuele archeologische site goed zal bewaard zijn. Brecht is een archeologisch rijke regio, met sites die dateren uit alle perioden en zowel bewonings- als funeraire sporen opleveren. Alles bij elkaar genomen (steeds in gebruik als landbouwgrond, rijke archeologische regio, gunstige bodemtypes) wordt aan het projectgebied een eerder hoge archeologische verwachting toegeschreven.

Gezien de geplande werkzaamheden, zijnde wegenisaanleg met onderliggen riolering, kan de impact in de bodem als aanzienlijk beschouwd worden. De werken zullen een nefaste invloed hebben op het potentiële archeologische bodemarchief. Bijgevolg dient verder vooronderzoek te gebeuren, onder de vorm van een proefsleuvenonderzoek. Andere vooronderzoeken (geofysisch, boringen, oppervlakteprospecties en metaaldetectie) zijn niet zinvol en dienen bijgevolg niet uitgevoerd te worden.

Dit verder vooronderzoek dient te gebeuren in uitgesteld traject, aangezien nog niet alle percelen in eigendom zijn van de initiatiefnemer. Indien er voorafgaand het vooronderzoek bomen worden verwijderd, dan dienen de boomstronken te blijven zitten. Het uitfrezan/uitgraven van het wortelgestel kan namelijk schade toebrengen aan het bodemarchief.

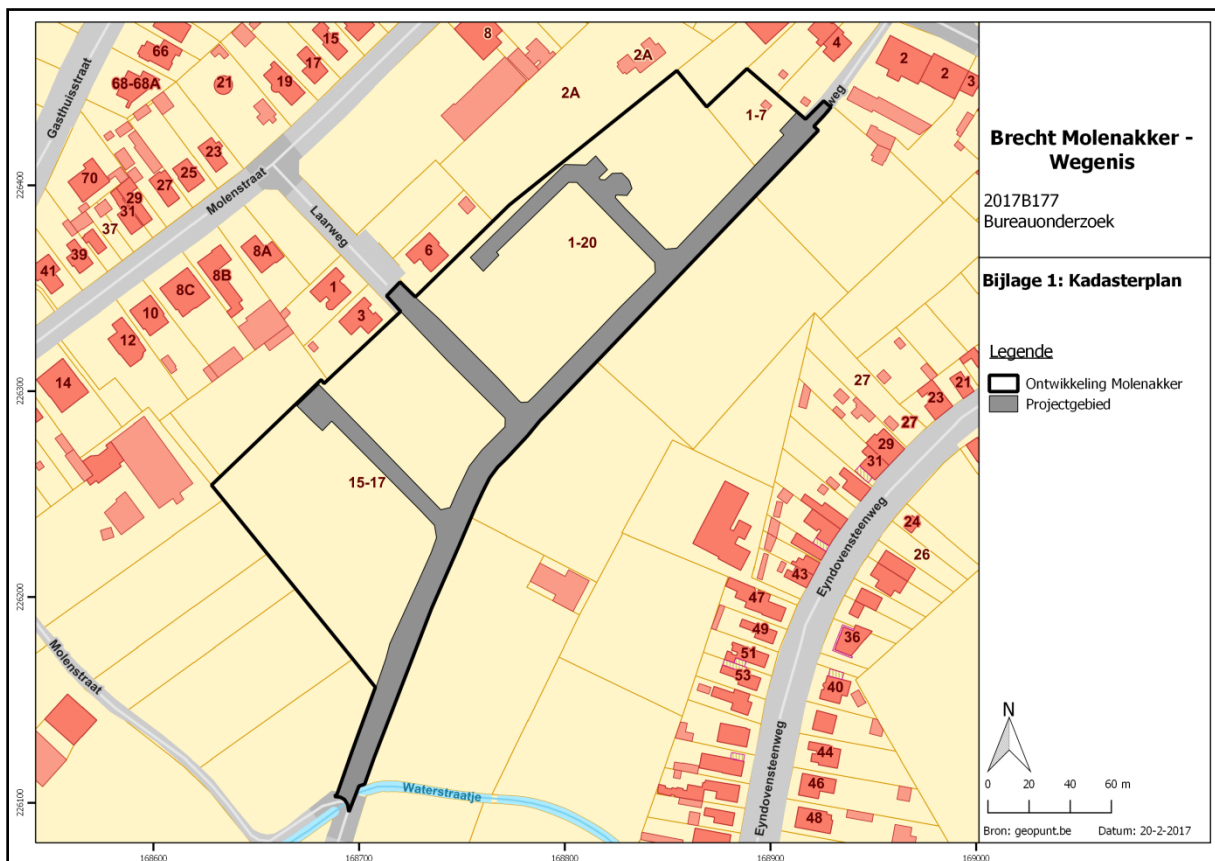
2. Administratieve gegevens en afbakening

Locatiegegevens: Brecht, Laarweg-Leerlooiersweg (Molenakker)

Lambertcoördinaten onderzoeksgebied: X: 168 691 en Y: 226 107; X: 168 928 en Y: 226 438

Kadastergegevens: Brecht, afdeling 3, sectie N, percelen 574B, 574C, 593B

De geplande wegenis heeft een oppervlakte van 7539m².

Figuur 1 Uitsnede uit het kadasterplan met aanduiding van het projectgebied.

3. Vraagstelling

Het doel van het onderzoek is om te achterhalen of er op het terrein één of meerdere archeologische sites aanwezig zijn en te bepalen welke maatregelen dienen te worden genomen voorafgaand aan de verdere ontwikkeling van het projectgebied. Daarnaast kan ook de verstoringsgraad in kaart gebracht worden. Hieronder worden enkele specifieke, niet limitatieve, onderzoeksvragen weergegeven.

- Zijn er archeologische sporen aanwezig? Welke spoorcategorieën komen voor?
- Wat is de bewaringstoestand van de aangetroffen sporen?
- Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren en behoren ze tot één of meerdere periodes?
- Zijn er indicaties omtrent artisanale activiteiten of aanwijzingen voor andere functionele eigenschappen?
- Wat is de relatie tussen de archeologische sporen en het landschap?
- Kan een archeologische site uitgesloten worden?
- Wat is de graad van verstoring binnen het plangebied?
- Heeft de Leerlooiersweg een middeleeuwse of mogelijk oudere oorsprong?

4. Plan van aanpak (onderzoeksstrategie, -methode en –technieken)

Uit het verslag van resultaten kwam naar voor de verder vooronderzoek met ingreep in de bodem door middel van proefsleuven de meest aangewezen methode is om deze site te onderzoeken. De afbakening van het onderzoeksgebied is te vinden op figuur 1. De voorziene onderzoeksmethode moet niet uitgevoerd te worden indien de geplande werken alsnog niet zullen plaatsvinden.

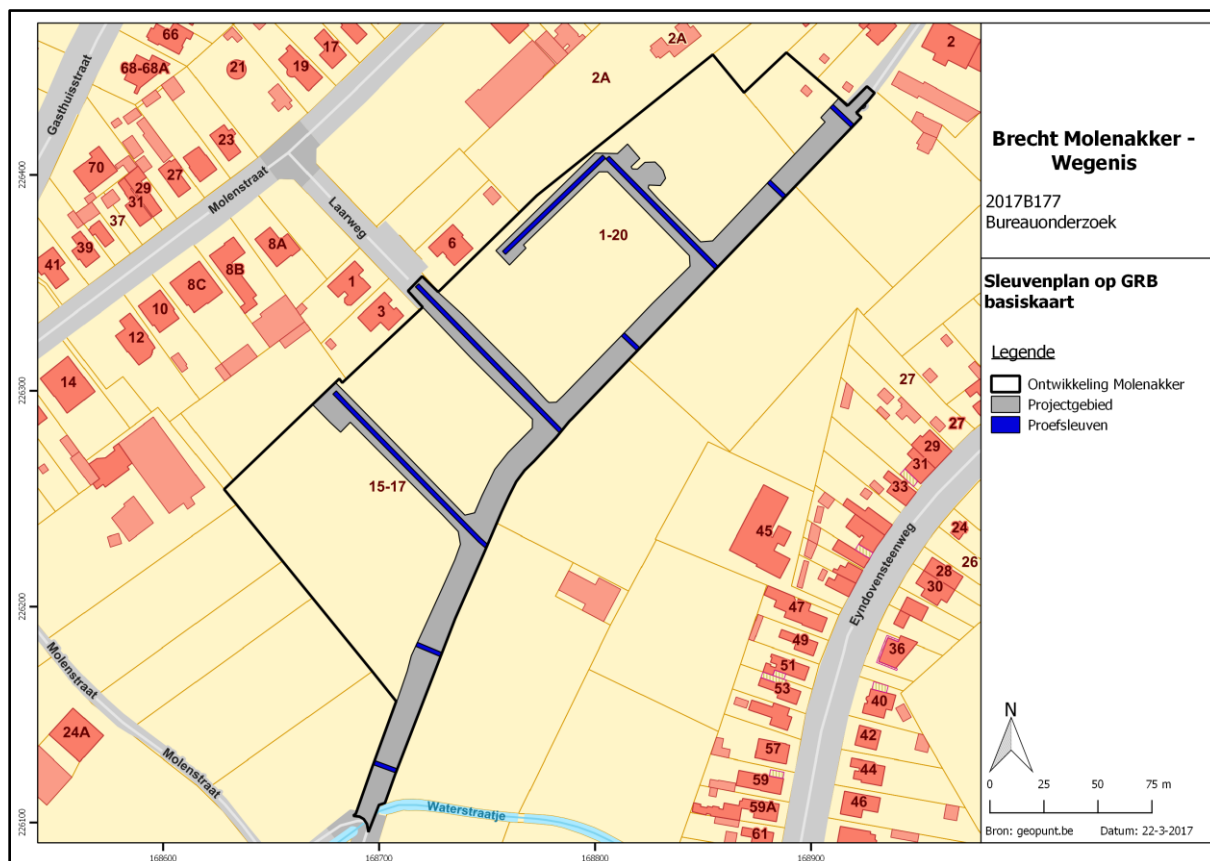
Er wordt voorgesteld om centraal in elke aftakking een sleuf aan te leggen van 2m breed, waarbij in het oosten de Leerlooiersweg mee opgenomen wordt in de sleuf zodat er op regelmatige afstand een doorsnede wordt verkregen op deze weg. Bijkomend worden op enige afstand van elkaar 5 kleine proefsleuven van 2m breed voorzien ter hoogte van de Leerlooiersweg, dwars op de weg en volgens de volledige lengte van de nieuw aan te leggen wegenis. Het aanleggen van een volledige sleuf in de noordzuid as van de Leerlooiersweg wordt niet aanbevolen: de weg gaat minstens terug tot ca. 1770 (reeds aanwezig op de Ferrariskaart), zodat de vraagstelling hier voornamelijk zal gericht zijn op de ontstaansgeschiedenis van de weg; deze kan beter achterhaald worden aan de hand van een aantal dwarse coupes dan door een sleuf in de lengteas aan te leggen. In totaal wordt 10% van het projectgebied onderzocht door middel van sleuven.¹ Bijkomend worden voor 2,5% van het projectgebied kijkvensters en en volgsleuven aangelegd. De inplanting daarvan is te bepalen door de erkende archeologen tijdens de uitvoering van het veldwerk, zij het wel dat deze de grenzen van de geplande wegenis niet mogen overschrijden.

De grond wordt gescheiden afgegraven en gestockeerd naast de sleuf. Het dichten gebeurt op zo'n manier dat de originele bodemopbouw opnieuw bekomen wordt en dat de draagkracht van de bodem minstens gelijk is aan de draagkracht voorafgaand de start van het veldwerk. Indien nodig worden kwetsbare sporen (bv. urnengraven) afgedekt met waterdoorlatende doek.

Zowel het veldwerk als de verwerking en rapportage van de hierboven beschreven methodes dienen te voldoen aan de methodiek zoals beschreven in de Code van Goede Praktijk. Het onderzoeksdoel is succesvol bereikt indien de vraagstelling gefundeerd kan beantwoord worden.

---

¹ Indien er een volledige sleuf in de lengteas van de Leerlooiersweg zou aangelegd worden, dan zou dit percentage ruimschoots overschreden worden. Dit is een bijkomende motivering, naast de inhoudelijke, om af te zien van een sleuf over de volledige lengte.

Figuur 2 Projectie van de sleuven op het kadasterplan.

5. Gewenste competenties

- Het team moet bestaan uit minstens 1 archeoloog met minstens 120 werkdagen ervaring met onderzoek op zand/zandleemgronden.
- Het team moet bestaan uit minstens 2 archeologen met minstens 40 werkdagen veldervaring met proefsleuvenonderzoek.
- Minstens 1 van de archeologen moet een aantoonbare kennis hebben van onderzoek van meerperiodensites.

6. Voorziene afwijkingen ten aanzien van de Code van Goede Praktijk

Er zijn geen voorziene afwijkingen ten aanzien van de Code van Goede Praktijk.